

DE NIEUWE “KAY PICTURE TEST LINEAR CROWDED BOOK”

HANDLEIDING VOOR GEBRUIK IN DE CLB

1. INLEIDING

Zoals in de VVVJ-Nieuwsberichten Visus 9 (oktober 2016) en 10 (december 2017) aangekaart, is de “Kay Picture 3m Crowded Book” niet meer verkrijgbaar en is een nieuwe versie van deze test op de markt gebracht, namelijk de nieuwe “Kay Picture Test Linear Crowded Book”. Omwille van de verschillen in de werkwijze bij testafname tussen Vlaanderen en Engeland moest de VVVJ op basis van eigen onderzoek eerst bepalen of deze test bruikbaar is en of de huidige CLB-verwijscriteria zonder meer van toepassing zouden kunnen zijn op de nieuwe test voor screening in Vlaanderen.

Deze validatiestudie werd verricht met de medewerking van VCLB Neerpelt (Limburg). Tussen maart en juni 2017 werd in het kader van het systematisch consult bij eerste kleuters de visus in 29 klasjes bepaald aan de hand van de twee visustests bij elk kind (oude en nieuwe Kay-test in afwisselende volgorde). Zodoende konden de twee tests bij 474 kinderen afgenomen worden. Van 425 van kinderen zonder bril of gekende oogafwijking beschikken we over testresultaten van beide tests.

Er wordt een wetenschappelijk verslag voorbereid waarin de gedetailleerde resultaten van dit onderzoek worden beschreven. Samenvattend kunnen we alvast het volgende meedelen:

- Er is een goede overeenkomst tussen de visusscores met beide tests volgens de werkwijze beschreven in de “Standaard Visusonderzoek voor het CLB”;
- Belangrijker nog: bij toepassing van de verwijscriteria en beslisbomen van de standaard visus komen de verwijspercentages van beide tests zeer goed overeen. In slechts uitzonderlijke gevallen verschilt het nazorgbeleid van beide tests;
- Tenslotte: de bruikbaarheid en de gebruiksvriendelijkheid van de nieuwe Kay-test bij eerste kleuters werden als uitstekend beoordeeld aan de hand van de ervaringen van de betrokken CLB-medewerkers.

Vandaar het besluit dat de nieuwe Kay-test bruikbaar is als instrument voor de visusscreening bij eerste kleuters door het CLB in Vlaanderen. Deze test wordt vervolgens opgenomen in de aanbevelingen van de standaard Visus - Update januari 2018. Beide versies van de Kay-test zijn ook bruikbaar bij tweede kleuters, rekening houdend met de geldende voorkeursregel gehanteerd in de standaard Visus, met name dat de Kay-test als eerste keuze bij eerste kleuters fungeert, en slechts als tweede keuze bij tweede kleuters. Tot het tegendeel kan bewezen worden, verdient de LogMAR 3m Crowded test bij hen nog steeds de voorkeur.

2. Wat verandert met de nieuwe Kay test t.o.v. de vroegere versie?

Zoals bij de vroegere versie van de Kay test dienen de scores (in decimale equivalenten) eerst correct op elk blad van het boek aangeduid te worden voordat u de test voor het eerst gebruikt. In bijlage 2 van deze handleiding vindt u de gedetailleerde uitleg om deze taak éénmalig correct uit te voeren en een blad met stickertjes om de scores op de aangegeven plaatsen aan te brengen.

Bij de testafname zijn bovendien een aantal aspecten gewijzigd, met name:

- Het gebruik van nieuwe symbolen, uitgekozen voor een optimale herkenbaarheid door jonge kinderen (zie bijlage 1). Een recente publicatie van mevrouw Kay beschrijft het wetenschappelijke ontwikkelingsproces van de nieuwe test en documenteert een betere overeenkomst tussen de visusscores bekomen a.d.h.v. de nieuwe Kay-test versus een crowded lettertest (zoals de LogMAR test) *. Goed nieuws dus ook voor oogartsen die de vooruitgang van de gezichtsscherpte bij jonge kinderen hiermee beter zullen kunnen opvolgen.
- Het totaal aantal symbolen: de aanwijspaat bevat slechts 6 symbolen in plaats van 8, en is daardoor overzichtelijker geworden voor jonge kinderen.

TIP !

*De voorziene aanwijspaat is van kleiner formaat dan voorheen.
Je mag gerust een groter model gebruiken dat makkelijker hanteerbaar is door jonge kinderen.
In bijlage 3 vind je een model met en zonder omringend kader (naar voorkeur)
om eventueel recto-verso te kopiëren en te plastificeren.*

De zes nieuwe symbolen zijn:

- ✓ Huis
- ✓ Appel
- ✓ Ster
- ✓ Laars
- ✓ Auto (ook wel eens “buggy” genoemd)
- ✓ Eend (ook soms als “badeend” aangeduid)

- De voorstelling van symbolen in aparte kadertjes naast elkaar op een lijn (in plaats van een kader rond de hele lijn): dit zorgt voor een meer uniform crowdingeffect doorheen de test.
- Het aantal symbolen per lijn stijgt van 4 naar 5. **In het CLB wordt de score nog steeds toegekend bij een volledig correct gelezen lijn**, hetgeen de herkenning van één symbool extra vereist. Dit compenseert de lagere moeilijkheidsgraad door het kleinere aantal te presenteren symbolen.
- Op elke pagina staan er twee rijen van telkens 5 symbolen onder elkaar (behalve voor de grotere symbolen vanaf de lijn met de score 0.3: daar wordt de tweede lijn op een volgende pagina getoond). **Het is voldoende om één lijn volledig correct te lezen om de score toegekend te krijgen**. De tweede lijn kan gebruikt worden in geval van twijfel of om af te wisselen tussen beide ogen. Omdat het boek nog steeds kan omgedraaid worden voor een volledige nieuwe testreeks heeft men bij de nieuwe test de keuze tussen 4 verschillende lijnen per score (in plaats van 2). Nuttig om te vermijden dat pientere kleuters de symbolen onthouden.
- Het boek bevat lijnen voor visuswaarden vanaf 0.2 tot en met 1.6. In vergelijking met de vorige versie van de Kay test ontbreken er dus drie lijnen overeenkomstig met de zeer lage visusscores 0.1, 0.13 en 0.16, en is er een extra lijn voorzien voor de zeer hoge visusscore 1.6. Deze hoeft - net zoals de lijn 1.2 - niet gebruikt te worden bij eerste kleuters. **In het CLB worden dus best visusscores gaande van 0.2 tot 1.0 met de nieuwe Kay test gemeten worden**. Indien men toch wenst om tot de lijn 1.2 door te gaan, zal het kind moeten doorverwezen worden in geval van een verschil van meer dan 1 lijn tussen beide ogen (m.a.w. met visusscores van 0.8 en 1.2).
- Registratie in LARS: vanaf januari 2018 wordt een nieuw item voorzien in de drop-downlijst “Naam van de test” bij het thema “Gezichtsscherpte op afstand”: onder de huidige “Kay 3m Crowded Book”, kan je kiezen voor “**Nieuwe Kay 5 - Linear Crowded Test**”. (De 5 verwijst naar het aantal symbolen per lijn: gemakkelijk om in de verre toekomst nog het verschil tussen oude en nieuwe test te onthouden!).
- Verwijscriteria en nazorg: éénmaal de visusscores voor elk oog apart met de nieuwe Kay test bepaald, zijn **dezelfde regels van kracht voor wat betreft de verwijscriteria en nazorg t.o.v. de vroegere versie van de Kay test**. Ook in LARS zullen de visusscores exact op dezelfde manier als vroeger gekoppeld worden aan de andere items, namelijk: omstandigheden, meetresultaten (visusscores), conclusie en status doorverwijzing.

Op de volgende pagina wordt de volledige werkwijze voor afname van de nieuwe Kay test nog eens uiteengezet.

3. MATERIAAL

De test bestaat uit:

- een geplastificeerde aanwijskaart voor het kind met 6 figuren
- een draaiboek met omkaderde figuren.
- Het boek kan in twee richtingen gebruikt worden, zodat voor elk oog de figuren in een andere volgorde kunnen getoond worden. Bovendien zijn er 2 lijnen van dezelfde grootte per blad (of 2 lijnen op 2 opeenvolgende bladzijden voor de grotere symbolen).
- Bij deze test is om elk symbool een kader gedrukt. Dit zorgt voor een gelijke interactie van de contouren voor elke figuur. Deze interactie (ook crowdingseffect genoemd) stoort niet bij normale ogen, maar beïnvloedt wel de visus in geval van amblyopie. Dankzij deze kaders en het aanbieden van figuren op lijn is deze test dus sensitiever voor het opsporen van amblyopie.

4. WERKWIJZE

Deze test is bestemd voor gebruik bij kinderen uit de eerste kleuterklas (eerste keuze), en bij kinderen uit de tweede kleuterklas of het buitengewoon onderwijs waarbij de LogMAR-test niet uitvoerbaar is of een onbetrouwbaar resultaat geeft.

4.1. VOORBEREIDING

Laat het kind eerst de zes figuren op de aanwijskaart benoemen.

4.2. AFSTAND

De test wordt afgenomen op een afstand van 3 meter.

4.3. BELICHTING

- Voor onderzoek van de gezichtsscherpte op afstand is een belichting van minimum 500 Lux in het onderzoekslokaal vereist. Dit kan je nagaan aan de hand van een luxmeter, met de meetsonde geplaatst op de testoppervlakte. Bij lagere metingen moet een bijkomende lichtbron op de testoppervlakte gericht worden.

4.4. TESTAFNAME

- De visus wordt voor elk oog afzonderlijk bepaald. Het andere oog wordt afgedekt met de occlusiebril van Leiden of occlusiepleisters. Voor meer details hieromtrent zie VVVJ-Nieuwsbericht visus 7 (mei 2014).
- Het boek kan in twee richtingen gebruikt worden, zodat voor elk oog de figuren in een andere volgorde kunnen getoond worden.
- De onderzoeker neemt het draaiboek in de hand, met de testpagina naar het kind gericht. Bij het aanwijzen van de figuren moet er op gelet worden dat de andere symbolen en het omringende kader niet bedekt worden.
- Kinderen die de figuren nog niet kunnen benoemen, kunnen de aanwijskaart gebruiken. Laat het kind de kaart plat op de knieën of op een tafeltje voor zich houden, zodat je als onderzoeker kan zien welke figuur het kind aanduidt.
- Men begint de test bij de pagina met redelijke grote (of de grootste) figuren. De verpleegkundige wijst de eerste figuur aan. Kan het kind deze figuur goed benoemen, dan gaat men verder met de volgende pagina's met kleinere symbolen waarvan telkens de eerste figuur getoond wordt. Als het kind een fout maakt, gaat men terug naar de vorige pagina met grotere symbolen. Alle figuren van de lijn worden getoond. Benoemt het kind alle figuren juist, dan gaat men door tot en met de pagina die overeenkomt met een visus van 1.

5. SCORE

- De visuswaarde komt overeen met de laatste **foutloos gelezen lijn**.

CLB-handleiding Nieuwe Kay test - Bijlage 1: Afbeeldingen van beide versies van de Kay 3m Crowded test

Figuur 1: Vroegere versie van de Kay test (Kay 3m Crowded Picture test)

Figuur 2: Nieuwe versie van de Kay test (Kay Picture Test Linear Crowded Book)

Aan de slag met uw nieuwe visustest...

Volg deze instructies voordat u de nieuwe versie van de Kay test voor het eerst gebruikt!

De visustest die u in handen heeft, is de “**Kay Picture Test Linear Crowded Book**”. Hij komt uit Engeland, waar men gewoon is om de gezichtsscherpte in logaritmische, zogenaamde logMAR-, eenheden, uit te drukken. Deze waarden komen niet overeen met onze klassieke, decimale, Snellen-waarden.

Daarom dient u nieuwe scores op het testboekje aan te brengen voordat u het voor de metingen in uw CLB kunt gebruiken!

Volg, vóór het in gebruik nemen van de test, stap voor stap de onderstaande instructies. De stickertjes, die u in bijlage vindt, dienen op de aangegeven plaatsen aangebracht te worden. Dit is een éénmalige procedure die slechts enkele minuten in beslag neemt.

Stap 1: Leg het draaiboek op een tafel vóór u

- Het boek kan in twee richtingen gebruikt worden, zodat voor elk oog de figuren in een andere volgorde kunnen getoond worden
- Ga naar het titelblad en draai de pagina om naar het blad met de kleinste symbolen (2 rijen onder elkaar).
- Indien deze lijn volledig foutloos gelezen kan worden, komt dit overeen met een score van “1.6” in het ons vertrouwde decimale scoresysteem. Gezien deze lijn in het CLB niet gebruikt wordt, is er geen stickertje voor voorzien.
- Draai de pagina om naar het volgende blad. Indien deze lijn volledig foutloos gelezen kan worden, komt dit overeen met een decimale score van “1.2”.

Stap 2: Neem het blad met stickertjes

- Maak een stickertje met de waarde “1.2” los.
- Breng het aan op het tabblaadje rechts naast de figuren.

Stap 3: Draai het blad om en ga zo voort

- Raadpleeg onderstaande tabel “Reeks 1” om de juiste decimale score aan alle lijnen toe te kennen

Stap 4: Draai het testboekje om en begin opnieuw met de kleinste symbolen

- Raadpleeg onderstaande tabel “Reeks 2” om de juiste decimale score aan alle lijnen toe te kennen

Stap 5: Er blijven stickertjes over... Handig voor later!

- We hebben bewust meer stickers ter beschikking gesteld dan nodig. Bewaar ze want in de volgende situaties kunnen ze nog van pas komen:
 - Na intensief gebruik van de test zullen sommige stickertjes misschien loskomen of onleesbaar worden. U beschikt dan over reservestickers om ze te kunnen vervangen
 - Tijdens de testafname dient men in principe het boekje om te draaien om de toegekende decimale visuscore te kunnen aflezen. Indien u dit onhandig vindt, mag u bijkomende stickertjes op de achterzijde van elk blad aanbrengen, zodat u tijdens de testafname kan volgen welke decimale score bij elke lijn hoort

Stap 7: En nu... aan de slag met uw nieuwe visustest

- Raadpleeg eerst nog de Nederlandstalige handleiding in bijlage om zeker te zijn dat u de test op juiste manier gebruikt

Nieuwe Kay 5 - Picture Test - Reeks 1

Symbolen	Visusscore in decimale waarden
Eend – Huis – Ster – Auto – Appel Huis – Eend – Auto – Laars – Ster	(1,6)
Auto – Laars - Huis – Appel – Ster Ster – Laars – Appel – Auto – Huis	1,2
Eend – Huis – Ster – Auto – Appel Huis – Ster – Appel – Auto – Eend	1,0
Huis – Ster – Laars – Auto – Eend Appel – Eend- Ster –Laars – Auto	0,8
Ster – Huis – Appel – Auto – Laars Auto – Ster – Appel –Laars – Eend	0,63
Appel – Eend – Ster –Laars – Auto Laars – Eend – Appel – Huis – Ster	0,5
Huis – Ster – Auto –Appel – Eend Eend – Laars – Appel – Ster – Auto	0,4
Appel – Eend – Ster – Laars – Auto	0,3
Auto – Laars – Huis – Appel – Ster	0,3
Ster – Huis – Appel – Auto – Laars	0,25
Huis – Eend – Laars – Ster – Auto	0,25
Eend – Appel – Auto – Ster – Huis	0,2
Ster – Huis – Appel – Eend – Laars	0,2

Nieuwe Kay 5 Picture Test - Reeks 2

Symbolen	Visusscore in decimale waarden
Ster – Huis – Appel – Eend – Laars Appel – Eend – Ster – Laars – Auto	(1,6)
Eend – Auto – Ster – Appel – Laars Laars - Auto – Huis – Appel – Ster	1,2
Laars - Eend – Appel – Huis – Ster Auto – Appel – Huis – Ster – Laars	1,0
Eend – Huis – Ster – Auto – Appel Ster – Laars – Appel – Auto – Huis	0,8
Appel – Laars – Eend – Auto – Huis Huis – Ster – Appel – Auto – Eend	0,63
Auto – Appel – Huis – Ster – Laars Laars – Ster – Huis – Eend – Appel	0,5
Huis – Eend – Laars – Auto – Ster Appel – Auto – Ster – Eend – Huis	0,4
Ster – Huis – Appel – Eend – Laars	0,3
Eend – Laars – Ster – Appel – Auto	0,3
Eend – Huis – Ster – Auto – Appel	0,25
Laars – Eend – Appel – Huis – Ster	0,25
Huis – Auto – Eend – Laars – Ster	0,2
Auto – Appel – Huis – Ster – Laars	0,2

